

Uitvaartvereniging D.E.L. bestaat 100 jaar

deel 3

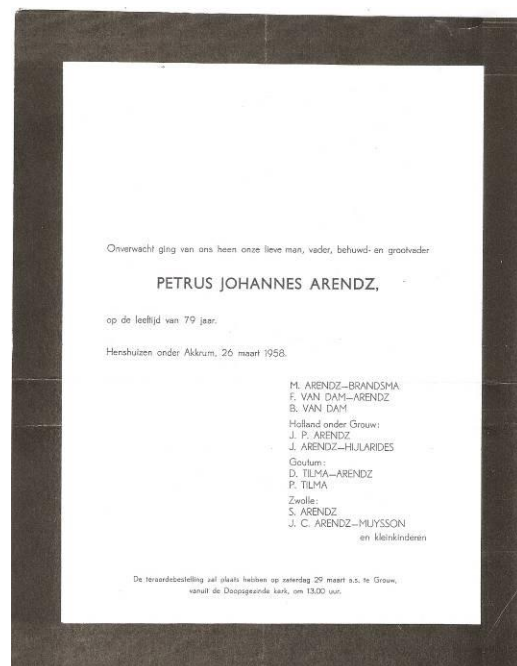
Zoals aangekondigd gaan we in dit artikel nogmaals in op de samenstelling van het eerste bestuur. Zoals eerder gemeld bestond het eerste bestuur uit de heer R. Reijenga, de heer P. Arendsz, de heer A. van Loon, de heer J. Gorter, de heer O.M. Meek en de heer Jac. Wemer. Wie waren dit en wat weten we nog van hen.

De heer Rindert Reijenga was hoofd van de christelijke school en gewaardeerd lid van de Gereformeerde Kerk in Donkerbroek. Zijn naam duikt namelijk ook regelmatig op in het boek over 150 jaar Gereformeerde Kerk in Donkerbroek. De heer Reijenga is tot eind 1941 bijna onafgebroken bestuurslid van de begrafenisvereniging geweest. In 1942 gaat hij weer terug naar zijn geboorteplaats Heeg. We weten dat hij niet lang meer van zijn terugkeer heeft genoten want in 1944 is hij reeds overleden. Dit is toen middels een rouwkaartje in Donkerbroek bekend gemaakt, dus hij was wel uit het oog , maar blijkbaar nog niet uit het hart.

De volgende twee namen die daarop volgen zijn de heer Andries van Loon en de heer Pieter Arendsz. Van Andries van Loon is bekend dat hij agrariër was en betrokken was bij de oprichting van de vereniging Dorpsbelang. Ze waren beiden van hervormde komaf en aanhanger van de vrijzinnige stroming binnen die kerk. Uit de Hepkema's Courant van 28 juni 1913 blijkt namelijk dat zowel de heer Arendsz als de heer Van Loon zich in dat jaar kandidaat hebben gesteld voor de gemeenteraad van Ooststellingwerf namens de vrijzinnigen. De heren waren dus ook politiek actief. De heer Andries van Loon komt echter op 27 november 1915 al te overlijden. Hij is dan 53 jaar oud. Hij ligt begraven tussen de klokkenstoel en de Hervormde Kerk in Donkerbroek. De grafsteen staat er nog altijd.

Uit informatie (waarvoor dank...) van een toevallig in Donkerbroek wonende kleindochter van de heer Arendsz, mevrouw Weenings van de Nijhof, en daarnaast nog de heer A. van der Meulen van de Bovenweg, is duidelijk geworden dat de heer Arendsz van oorsprong van Boornbergum kwam en zich rond 1910 in Donkerbroek gevestigd heeft. Ook hij was boer. Een aantal jaren na de oprichting van de begrafenisvereniging is hij verhuisd naar Ald Beets, een buurtschap tussen Beetsterzwaag en Nij Beets. Nog later is hij naar het buurtschap Henshuizen onder Akkrum gegaan waar hij uiteindelijk op 79 jarige leeftijd in 1958 overleden is. Eén en ander blijkt uit de rouwkaart uit 1958. Overal waar hij zich vestigde ondernam hij bestuurlijke activiteiten bij verenigingen en coöperaties. Hij stond binnen de familie bekend als "vergaderboer"

Van Jannes Jan Gorter weten we ook het één en ander te vertellen. Hij had met zijn familie een bakkerij/café op de plaats waar nu café de Vosseheer staat. Zijn broer Izaak Gorter heeft het huidige café de Vosseheer laten bouwen en jarenlang gerund. Jannes Gorter is ook lange tijd bestuurslid geweest. Hij is op 71 jarige leeftijd in 1929 overleden en begraven op de begraafplaats aan de Kerkereed. Ook zijn grafsteen tref je daar nog steeds aan.

"77 Gorter bakker" staat op het naambordje, waar nu eetcafé "De Vosseheer" is. Toen was het een bakkerij, kruideniersafdeling en café! Het is in het begin van de 20e eeuw afgebroken en herbouwd. Op de foto van links naar rechts: H. Hartmans, Maartje Gorter, Aaltje Gorter, Izaak Gorter en Jannes Gorter. (uit: Documentatiecentrum Donkerbroek)

Over Oene Melles Meek valt ook het één en ander te vertellen. Hij is op 22 februari 1855 in Donkerbroek geboren en was architect van beroep. Er zijn nog steeds tastbare herinneringen van zijn hand te zien in Donkerbroek. Zo heeft hij de Gereformeerde Kerk en de graanfabriek aan de Fruitier de Talma-weg ontworpen. Zijn familie behoorde tot de notabelen van het dorp. Hij is overleden op 12 december 1921 op 66-jarige leeftijd en bijgezet in het familiegraf voor de klokketoren bij de Hervormde Kerk in Donkerbroek. Kosten van de uitvaart voor de uitvaartvereniging waren fl. 35,75 blijkt uit het kasboek.

Blijft nog over de heer Jac. Wemer. Hij is eigenlijk de grote onbekende gebleven. Op de begraafplaatsen in Donkerbroek is geen grafsteen van hem te vinden. Van de heer Van der Helm kreeg ik echter informatie dat Jac. Wemer Jakob Wemer was, landbouwer en een vrijgezel die met zijn zuster samenwoonde. Mogelijk is hij lid van de Wemerfamilie waar de Wemerstraat naar vernoemd is en welke de grond aan de Herenweg hebben geschonken waar het voormalige Groene Kruisgebouw is gebouwd. Tot zover het eerste bestuur.

Het vinden van bekwame bestuursleden bleek ook in de beginperiode van de begrafenisvereniging al een probleem te zijn. In die periode was het gewoonte dat de leden namen van in hun ogen geschikte bestuursleden aandroegen (een gewoonte die de kerk nog steeds kent voor hun ambtsdragers) en dat de leden vervolgens hier op de ledenvergadering over stemden. Het lid met de meeste stemmen werd vervolgens gevraagd of hij de voordracht aannam. In de ledenvergadering van 3 november 1914 gebeurt het volgende:

"Bij de eerste vrije stemming verwerft de heer Spanjer de meerderheid van stemmen, die op verzoek van den voorzitter om het te willen aannemen bedankt, tweede stemming verwerft de heer Zwering de meerderheid, welke eveneens bedankt. Daarop werd met meerderheid van stemmen gekozen de heer Jac. Wemer, die niet aanwezig was en dus ook niet kon bedanken".

Wellicht dat de huidige verenigingen in Donkerbroek deze techniek bij het vinden van bestuursleden tegenwoordig ook nog kunnen toepassen. Overigens blijkt dat de heer Jac. Wemer zich achterna wel bereid toont wederom tot het bestuur toe te treden. Hij wordt tot secretaris gekozen.

De heer Wemer geeft in het jaarverslag over 1914 aan dat hij hoopt dat deze situatie zich niet weer voor zal doen. Hij schrijft " *het Bestuur hoopt dat deze situatie zich niet weer zoo voorvalt, de bediening van het Bestuur deze Begrafnisvereniging is geen plezier werk, maar moet toch vervuld worden*".

In de beginperiode strekken de diensten van de begrafenisvereniging zich uit tot het beschikbaar stellen van een lijkkoets, dragers, klokluiders en het delven van een graf. In 1916 wordt besloten om de dienstverlening uit te breiden met een viertal bekleedsters. Deze dames werden ingezet om de overledene af te leggen, wat tot dan door de burens in het eigen buurtschap werd verzorgd. Hier is in het begin wel wat verzet tegen vooral omdat dit duurder is dan de oude gewoonte. Het bestuur zet echter toch door en zet een advertentie in Ooststellingwerver Courant om bekleedsters te werven. Er reageert echter niemand en dus worden in de ogen van het bestuur geschikte dames in Donkerbroek benaderd en wordt in de krant van 22 januari 1916 bekend gemaakt dat er 4 bekleedsters benoemd zijn. De dames krijgen de volgende hoofdregel mee voor hun werkwijze: "*vooral zwijgen en zeer met mate alcoholische dranken gebruiken*".

**Aan de leden der begrafenis-
vereniging „DE LAATSTE EER”
te Donkerbroek**
wordt bekend gemaakt dat het bestuur
vier personen als bekleeders
benoemd heeft en dat deze personen door
de leden geroepen kunnen worden.
22-1-1916 Het Bestuur.